

nytte noget at komme i Fællesudvalg med den. Man plejer almindeligvis ikke, naar man kommer i Fællesudvalg med en Sag, at indtage saa diametralt modsatte Standpunkter, som ere indtagne i dette Tilfælde, og jeg synes, at det paa det her foreliggende Grundlag vilde være i allerhøjeste Grad usandsynligt, at der kunde komme noget ud af Forhandlingerne i et Fællesudvalg. Sagen er jo nemlig den — det er udtalt fra vor Side herved mange Gange — at vi her med Hensyn til en Toldreform have strakt os saa vidt, som det paa nogen Maade er muligt, og de Indrømmelser, der ville kunne gøres fra vor Side, ville i det mindste i Landstingets Øjne blive ansete for højst ubetydelige, men de Indrømmelser, der skulle gøres gældende fra anden Side, maatte altsaa blive forholdsvis store, og der er grumme ringe Udsigt til, at et Fællesudvalg vilde kunne udrette noget paa det Grundlag. Naar den ærede Minister er saa særlig ivrig efter at faa Sagen saaledes behandlet, at den kunde komme i Fællesudvalg, er der dog særlig et Punkt, som lægger Hindringer i Vejen for at naa et Resultat, og som den ærede Minister kunde give et vigtigt Bidrag til at fjerne, det er Sammenkoblingsspørgsmaalet. Det er et Standpunkt, som den ærede Minister har indtaget, og hvor Landstinget villigt har fulgt ham, at de fire Skatte love, som vi have her, skulle følges ad. Men saa længe Ministeren og Landstinget staa paa det Standpunkt, kunne vi sige rent og klart, at saa ville Forhandlingerne, hvad enten de ske i Tinget eller i det Udvalg, der er Tale om, være aldeles ørkesløse. Kunde Ministeren derimod blot antyde her under denne Forhandling, at han kunde være villig til at fravige det Standpunkt, han i saa Henseende har indtaget, kunde der maaske være en Mulighed for, at der virkelig kunde komme noget ud af en Forhandling. Saa længe det Standpunkt fastholdes, tror jeg ikke, at der vil kunne komme noget ud af en Forhandling. Derfor kan jeg godt slutte mig til, hvad der blev udtalt af den ærede første Taler, at Forhandlingen i Dag nærmest maa betragtes som en Begravelsesforhandling, og at det er Begravelsestaler, der holdes her i Dag.

Det var altsaa ikke Ønsket om Deltagelse i Forhandlingen af dette Spørgsmaal, som gav mig Anledning til at tage Ordet. Jeg ønsker at berøre en Sag, som staar i nøje Forbindelse med Toldlovsforlaget. Da vi arbejdede i Toldkommissionen, kom det mangfoldige Gange frem, at

vi manglede en Haandværks- og Industristatistik, vi vare meget uklare over, hvorledes disse Forhold stillede sig her i vort Land, vi havde ikke nogen paalidelig og omfattende Oplysning i saa Henseende. Denne Mangel og dette Savn vilde jo selvfølgelig ogsaa føles under den videre Forhandling om denne Sag. Det var Anledningen til, at vi for den daværende Finansminister udtalte Ønsket om, at der maatte blive optaget en Haandværks- og Industristatistik. Ønsket blev imødekommet, og vi fik saa Loven af 22de Marts 1897, om at der i 1897 skulde optages en Haandværks- og Industristatistik. Statistikken have vi faaet, og den foreligger i Statistisk Tabelværk V. Bind Ltr. A. I. Men naar vi se paa dette Værk, ville vi finde, at de Oplysninger, som vi alle i særlig Grad have savnet, findes ikke i dette Værk. De Oplysninger, vi der have faaet, ere i mange Maader interessante angaaende Virksomhedernes Antal og Fordeling over hele Landet, angaaende de Kræfter, der der ere satte i Virksomhed osv., der er mange Spørgsmaal, som ere meget godt og klart belyste, og som for saa vidt ere meget tilfredsstillende besvarede, men det Hovedspørgsmaal, som vi ønskede Oplysning om, var: Hvor stor er Produktionen her i Landet? Og det var ikke besvaret. Vi ønskede Svar paa dette Spørgsmaal for at kunne naa til en Bedømmelse og klar Forstaaelse af, hvor stor Toldbeskyttelsen var for vor Industri her i Landet. Det er meget ofte blevet udtalt, og det er blevet oplyst, at vi paa enkelte Punkter af vor Industrivirksomhed have en overordentlig stor Beskyttelse. Det er saaledes bl. a. paaapeget, at vi have en Papirvirksomhed, hvor Beskyttelsen er saa stor, at Statskassen kunde betale 1,000 Kr. til hver af de Arbejdere, der findes ved den, og endda have et lille Overskud til Rest. Vi have en lille Virksomhed ude paa Frederiksberg, et Glassliberi, hvor Forholdene ere saaledes, at Staten kunde betale hver Arbejder 4—5,000 Kr. om Aaret og endda have et lille Overskud til Fordel for Statskassen. Jeg vil ikke tale om den Virksomhed, som det ærede Medlem, der først talte her, nævnedes. Dette Forhold er jo ogsaa godt oplyst, og saaledes er der ganske enkelte Virksomheder, hvorom Oplysninger foreligge, og hvor det er klart for os, at Beskyttelsen er urimelig stor. Men det kan gerne være, at de Punkter, vi her have fat paa, ere de, hvor Beskyttelsen er allerstørst, og det kan gerne være, at vi i det hele og store maaske overdrive noget,